

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Epopoea VITEAZULUI MIHAI- eroul neamului nostru

Ing. Angela FAINA

„Nu-mi las nimănu țara și neamul, nici mort !
După această dificilă bătălie, Mihai este caracterizat ca fiind „abil și neîndurător”, bătălie în care și-a demonstrat pe față ura față de turci, împotriva cărora a luptat fără milă.

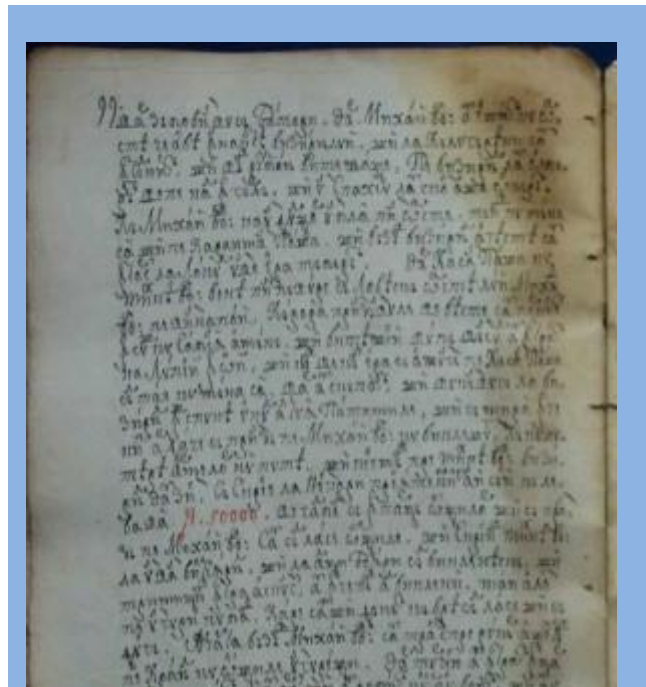
Știrile despre victoria valahă a făcut imediat înconjurul Europei, uimind marile case regale și imperiale dar înfricoșând sultanul și restul armatei otomane. Vestea înfrângerii păgânilor a ajuns la Constantinopol, Paris, Londra, Roma, Veneția, Florența, Madrid, Praga, Viena, Buda, Lvov, Raguza, Frankfurt, etc. Toate cronicile, rapoartele, relatările, știrile și mărturiile care au apărut în acea vreme, anunță că „la Călugăreni, Sinan Pașa a fost complet înfrânt și pus pe fugă.”

Ecourile europene continuă să apară, elogiind calitățile și rolul Viteazului Mihai în această bătălie. Referindu-se la desfășurarea incidentelor armate la care a luat parte, ibericul Diego Galan menționa: „factorul hotărâtor al victoriei a fost prezența și vitejia Domnului (Mihai-nn.)”

Jean Vaillant scotea în evidență „vigilența lui neobosită care nu-l părăsește niciodată s-a văzut în toate împrejurările că știa să se păzească de cele mai neînsemnate lucruri care i-ar fi putut face vreun rău; în sfârșit, născut ca să spunem așa, în tabără, crescut în cort, mânuind armele mai bine decât oricare dintre ai săi, el nu și-a dezmințit deviza.”

Textul din cronica lui Radu Popescu, este următorul: „Că Mihai-Vodă ca un fulger umbla pân oaste, tăind cu mâna sa și pe Caraiman-Pașa. Dar Hassan-Pașa cu Mihnea-Vodă veneau pân pădure, să lovească oastea lui Mihai-Vodă pe dinapoi; căroră prinzându-le de veste, s-au pornit însuși cu sabia sa în mână și vitejii după dânsul, au intrat ca lupii în oi, și cât de cât era să ajungă pe Hassan-Pașa să-l taie cu mâna sa, dar au scăpat; și ducându-se la vizir, își spuneau unul altuia patimile și să mira în ce chip ar face să prinză pe Mihai-Vodă, cu vicleșug, că cu puterea armelor nu puteau. Și, chemând pre Mihnea-Vodă, vizirul i-au zis să scrie la nescai prieteni ai săi, că le va da 50.000 de galbeni să împartă oștilor, și să prinză pe Mihai-Vodă. Și, scriind Mihnea-Vodă la un Dan Vistiariu și la alți boiari să-l viclenească, și trimițând într-ascuns, au început a-i vicleni, mai ales pe unguri cu bani, care s-au și făcut, că vrea să-l lase și să fugă. Aceasta văzând Mihai-Vodă, s-au tras spre Rucăr, așteptând pe Craiul cu oștile ungurești.”

Cronicarul turc Ibrahim Pecevi recunoaște puternicul atac al lui Mihai la Călugăreni: „Din voia lui Allah oastea islamică a fost cuprinsă de o mare spaimă, încât nu putea să opună nici o împotrivire”, iar un alt cronicar turc, Kara Celebi Efendi recunoaște că înfrângerea s-a datorat „nenorocitului Mihai.”

Cronica lui Radu Popescu (1655-1729). Pasaj referitor la lupta de la Călugăreni.
(tipariturioromanesti.wordpress.com)

Căpitanul Albert Király, dând raportul lui Sigismund Báthory scria: „Sinan Pașa a trebuit să se rușineze că o oaste atât de mică a pus pe fugă hoardele turcești.”

Istoricul Michel Baudier, considerat „pana” cea mai fecundă a anilor de după 1600, scrie: „Și un domn al Valahiei, Mihai, în fruntea unui pumn de oameni, înfrânge o puternică armată turcească condusă de primul căpitan al imperiului, Sinan Pașa.”

La rândul său, cronicarul Baltazar Walther, impresionat de puternica personalitate a domnitorului, nu a ezitat să afirme că Mihai e „cel ce își pune capul în luptă cu puterile barbare; acesta este zid subțire după numărul ostașilor, dar zid uriaș prin vitejia oștenilor și curajul lui Mihai, mare la suflet și prin tăria brațului.”

O știre din Europa, apărută după bătălie, preciza: „Acest Sinan Pașa suferise o atât de mare înfrângere cum Imperiul Otoman nu mai avusese încă una la fel.” Un cronicar turc recunoaște că „disprețul și desconsiderarea pe care Sinan Pașa le-a avut față de ghiaurii valahi, a fost pricina acestei mari nenorociri, a înfrângerii armatei islamice strălucitoare.” În memoriul lui Mihai, adresat marelui duce de Toscana pe care-l informează despre bătălia cu turcii, el precizează că: „Sinan Pașa a fost învins și a îndurat o așa batjocură de la noi !”

Către castelanul polon Stanislaw Zolkiewski, Mihai trimite următoarele vești: „Să știți că ne-am bătut cu turcul în care bătălie, bunul Dumnezeu ne-a ajutat nouă, creștinilor, în chip minunat.” Mereu, în toate scrisorile sale, Mihai, ca un bun credincios, dând dovadă de multă modestie, subliniază cu umilitate, ajutorul Divinității. El nu-și pune în valoare propriile merite, ci le consideră primite. Mihai apreciază în chip modest, că succesul i se datorează Proniei Cerești, care l-a ajutat. Aceeași atitudine smerită în fața Divinității o vom observa de-a lungul tuturor scrisorilor, reflecțiilor și rapoartelor sale privind victoriile și realizările din anii săi de domnie.

Pe locul bătăliei, de-a lungul timpului s-au ridicat monumente ce au marcat această mare victorie.

Crucea lui Șerban Cantacuzino

În anul 1682, pe locul în care oștenii lui Mihai au biruit armata păgânilor, domnitorul Șerban Cantacuzino a ridicat o impunătoare cruce din piatră de peste trei metri înălțime. Pe lateralele interioare ale crucii este descrisă bătălia victorioasă purtata de Viteazul Mihai. De-a lungul timpului, lângă Crucea lui Șerban Cantacuzino s-a dezvoltat o așezare rurală, numită astăzi Crucea de Piatră. Acest sat face azi parte din comuna Călugăreni, județul Giurgiu. În anul 1862, crucea monumentală înălțată de credinciosul domnitor a fost încadrată într-o capelă, cu geamuri laterale și acoperiș din tablă de plumb. Pavilionul care adăpostește crucea a fost ridicat în vremea lui Gheorghe Bibescu. Ansamblul, monument istoric de clasa A, este amplasat lângă șosea, vizavi de biserică.

Crucea lui Șerban Cantacuzino, încadrată în capelă. Crucea de piatră a fost restaurată în anul 1965 de către autoritățile locale.

Crucea de Piatră și statuia lui Mihai Viteazul

Crucea de Piatră ce poate fi văzută astăzi pe vârful dealului care străjuiește întreaga vale, a fost ridicată inițial în anul 1913, la inaugurarea căreia a participat regele Carol I. Autor a fost sculptorul Oscar Spaethe.

Vechea cruce de piatră de la Călugăreni (cea din anul 1913) poate fi văzută așezată lângă drum, chiar la intrarea pe pod.

În zilele noastre, a fost înlocuită cu un monument impunător.

Pe acest deal au acționat în bătălia de la Călugăreni, tunurile lui Mihai. La cutremurul din anul 1977, această cruce s-a prăbușit la pământ. În anul 1993, cu prilejul sărbătoririi a 400 de ani de la urcarea pe tronul Țării Românești a Viteazului Mihai, vechea cruce interbelică s-a reconstruit, fiind înlocuită cu o nouă cruce, de mari dimensiuni.

În centrul satului Călugăreni, vizibilă de pe drumul național, se află statuia Viteazului Mihai, ridicată în anul 1995, opera lui Anton Barbu Panaghia.

Biserica Sfântul Ilie din localitate, a fost construită în anul 1938 și a fost ridicată spre pomenirea veșnică a eroilor căzuți în lupta împotriva păgânilor, pentru apărarea patriei și a credinței strămoșești.

Podul peste Neajlov

Imagine luată de pe crestinortodox.ro

În cinstea victoriei asupra turcilor, podul peste râul Neajlov a fost reconstruit în epoca regelui Carol al II-lea, între anii 1934-1935. La capete, podul avea patru efigii din bronz, executate de sculptorul Constantin Baraschi, reprezentând capul lui Mihai Viteazul și stema țării din acea vreme. Recent, podul a fost lărgit, având patru benzi de circulație. -informații luate de pe crestinortodox.ro

3

Crucea din vârful dealului, replica din anul 1993 - lataifas.ro - restinortodox.ro

Alungarea turcilor din țară

Victoriile răsunătoare ale bătăliilor de la Târgoviște, București și Giurgiu din toamna anului 1595. Prin măsurile ulterioare pe care le-a luat după bătălia de la Călugăreni, Sinan a visat că se va instala în Valahia, fiind decis să-o transforme în pașalâc, așa cum erau deja Balcanii și Ungaria. În acest scop, Sinan Pașa s-a îndreptat către București, unde a ajuns în primele zile ale lui septembrie 1595, devastând cetatea și ordonând întărirea ei, având intenția să-și stabilească acolo capitala noului pașalâc, Valahia.

Mihai căuta soluții pentru a zădărnici planurile turcilor, deoarece această victorie nu a putut alunga armata islamică din țară. După bătălia de la Călugăreni, Mihai știind că nu poate să mai reziste turcilor într-o altă confruntare directă, s-a retras în timpul nopții ce a urmat bătăliei înspre Târgoviște și mai apoi, înspre nord, spre Carpați. Cerând ajutor creștinilor pentru scoaterea completă a turcilor din țară, Mihai a conceput o strategie inteligentă, plină de riscuri, dar și plină de speranța reușitei. Zilele următoare ne vor arăta că turcii vor fi complet zdrobiți și alungați peste Dunăre.

După bătălia de la Călugăreni, în ziua de 16/26 august 1595 Mihai Viteazul a ridicat tabăra de la Văcărești și a mers cale de 5 mile după care armata s-a odihnit până în zorii zilei următoare. Odată cu oștenii, o mare parte a populației, s-a refugiat în munți, de teama de a nu cădea în robia turcească, fugind din calea hoardelor otomane care făceau prăpăd și jaf în țară.

În afară de tactica adoptată în bătăliile decisive de pe teren, în confruntare directă, Mihai practica cu succes luptele de guerilă, ce aducea pierderi continue în rândul dușmanului. Această luptă fiind practică pe un teren cunoscut, al țării, avea avantajele unor mici pierderi de vieți umane pentru valahi, dar producea spaimă, dezorientare, dezorganizare și pierderi mult mai mari dușmanilor săi. În drumul său spre munți, Mihai a continuat necontenit, cu îndârjire, lupta de hărțuială împotriva turcilor. Prin

această tactică, el a reușit să mai nimicească o parte dintre ei, să-i intimideze, să captureze și le distrugă o parte din arsenal.

Domnul valah împreună cu oastea sa și cu populația care îl urma, au ajuns în seara zilei de 17/27 august 1595 în apropierea zidurilor cetății Târgoviște. După un alt popas de odihnă, Mihai a înaintat mai adânc înspre munți. A rămas opt zile în așteptarea ajutoarelor creștinilor europeni și a celor din Ardeal.

Văzând că Sigismund Báthory întârzie, Mihai Vodă a hotărât să se retragă încă două mile mai spre nord, în mijlocul munților, de unde se vedeau ruinele Cetății Negru Vodă, dărâmată odinioară de turci. La 2/12 septembrie 1595, Voievodul și armata sa se aflau pe teritoriul satului Stoenești, pe valea Dâmboviței. Mihai își așeza tabăra de 8 000 de oameni cu 22 de tunuri, în această zonă muntoasă, aleasă cu dibăcie și mare prevedere. Locul putea fi ușor apărat, deoarece atacatorii aveau o singură cale de acces, printr-o vale îngustă.

Imediat după lupta de la Călugăreni, Hassan Pașa, noul guvernator general, îi făcea lui Sigismund Báthory propuneri ademenitoare. Marele vizir, Damad Ibrahim, cumnatul sultanului, i-a sugerat lui Mehmed al III-lea să trimită o nouă solie la Alba-Iulia pentru a reînnoi dorința Porții Otomane de înțelegere cu principele ardelean, pentru a-l face aliatul lor, împotriva lui Mihai. La 1 octombrie 1595 sultanul turcilor i-a cerut din nou acestuia să abandoneze lupta antiotomană, promițându-i că îi va ceda cele trei țări valahe. Se înțelege că Mehmed al III-lea urmărea cu orice preț eliminarea Domnului valah (I. Sîrbu, op. cit. p. 224). În această chestiune, de îndepărtare a lui Mihai de pe scena politică, otomanii au fost consecvenți, încercând cu îndârjire, pe toate căile posibile, realizarea acestui deziderat.

Deși i s-au făcut aceste propuneri, Sigismund nu a acceptat, el fiind îndatorat lui Mihai, prin înțelegerea semnată în mai 1595, de ajutor reciproc la nevoie. Realizând marele pericol ce pândește Valahia, dar în același timp și Transilvania, creștinii europeni s-au organizat și au trimis ajutoare armate. În tabăra de la Sebeș din Transilvania, au fost așteptate ajutoarele Ligii Sfinte de la împăratul Rudolf al II-lea, de la papă, suveranul pontif al Vaticanului și alți duci și regi creștini. Principele ardelean i-a solicitat pe secui să i se alăture și i-a asigurat pe aceștia că le va reda libertățile care le-au fost suprimate anterior. De aceea, a trimis în secuime trei generali; Wolfgang Kornîș, Balthazar Bogathi și Benedek Mindszenti să-i organizeze și să-i înarmeze. Documentele relevă faptul că secuii care au participat la această campanie ar fi fost în număr de 22 000-24 000.

La începutul lunii septembrie 1595, Sigismund Báthory, a pornit în ajutorul aliatului său, Mihai-Vodă, de la Alba Iulia spre Sebeș, ajungând apoi în Țara Bârsei, unde își va organiza tabăra, însoțit de cei 2000 de soldați din garda personală. Era semnul pe care-l aștepta Mihai pentru alungarea completă a turcilor din Valahia. Dr. în istorie, Marin Cristian ne informează asupra componenței armatei creștine ce a venit în ajutor lui Mihai, în lucrarea „Mihai Viteazul”-2013: „Sigismund Báthory a mai fost însoțit de Ștefan Bocskay cu 300 de călăreți, cancelarul Ștefan Josica cu 200 de cavaleri și Ștefan Csáky cu o sută. La 28 august/7 septembrie 1595 Sigismund Báthory a aflat o veste îmbucurătoare și importantă: că tătarii care avseseră intenția să invadeze Valahia și să facă joncțiunea cu turcii, s-au întors din drum, fiind atacați în Crimeea de ruși și cazaci.

În armata lui Sigismund, au sosit de la Oradea 800 de cavaleri în zale și 1.200 de archebuzieri care vor fi conduși de Ștefan Bocskay. Cu această armată, Sigismund Báthory s-a deplasat spre munți, unde va așeza corturile pentru trei săptămâni, în tabăra de la Codlea-Râșnov-Zărnești. Aici au sosit și alte trupe din Ardeal, Moldova și vestul Europei. De asemenea, au ajuns atât secuii, cât și ostașii înarmați pe cheltuiala orașelor săsești. De la Sibiu au venit 1 000 de infanteriști pușcași, trăgători de elită, îmbrăcați în uniforme negre; de la Bistrița, tot o mie de oameni echipați în haine de culoare roșie; de la Mediaș tot atâția în uniforme verzi și același număr de la Brașov, în culoare albastră, toți comandați de Albert Huet. De asemenea, în tabăra campată în Țara Bârsei, a sosit prin Săcele, domnul Moldovei, Ștefan Răzvan, cu 2 400 de pedestrași, 800 de călăreți și 22 de tunuri. Sub comanda lui Sigismund Báthory au mai venit 300 de cazaci aflați în solda viteazului prusac Ioan Weiher, 2 000 cuirasieri îmbrăcați în zale care ascultau de silezianul Albert Reibnitz. Au mai sosit și 100 de cavaleri florentini, 300 de călăreți și 100 de artileriști trimiși de ducele de Toscana, conduși de Silvio Piccolomini din Siena, care erau experți în asedii și arme. Trebuie să amintim și cei 2.000 de călăreți și 1.000 de pedestrași plătiți din visteria statului transilvănean, conduși de Ștefan Török, Nicolae Szennyey, Gheorghe Bess și Petru Huszár precum și cei 500 de archebuzieri trimiși din Sebeș, Orăștie, Scaunul Miercurei și Scaunul Cincu Mare. Această armată de 38 000-40 000 de luptători era însoțită de 10 tunuri mari, alte tunuri de mai mică dimensiune, 53 de obuze, multe falconete, colubrine, 148 de căruțe încărcate cu muniții și 3 718 căruțe cu merinde. La

Cetatea Cavalerilor

Avram Iancu -150

Nr. 10 (26) Octombrie 2022

aceștia s-au adăugat cei 8 000 de ostași conduși de Mihai Viteazul și căpitanul ungar Albert Király, care erau deserviți de 22 piese de artilerie. Mai sosesc 1 500 de germani, trimiși de arhiducele Maximilian și împăratul Rudolf al II-lea. Papa Clement al VIII-lea a trimis ajutoare în bani lui Sigismund Báthory ca să-și organizeze armata. Acum, armatele creștine dispuneau în final de multe și diferite tipuri de tunuri (unii istorici estimează numărul lor la aproximativ 63).

Într-o scrisoare adresată castelanului polonez Stanislaw Zolkiewski la 2/12 septembrie 1595, Mihai îi comunica printre altele: „Eu firește, cu toate că doresc peste măsură să mă năpustesc iarăși asupra dușmanului, socotesc totuși că trebuie să aștept ajutorul celorlalți creștini, care trebuie să sosească din zi în zi” - (Dacia Nemuritoare 83/2020-dr. Marin Cristian_

- *Va urma* -